

Dosarul nr. 2ra-1345/18

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (C. Guzun)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budai, I. Muruianu, V. Efros)

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Vasili Novacov,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Novacov împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” societate pe acțiuni și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la încasarea sumei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vasili Novacov, a fost casată hotărârea din 15 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, iar în rest, hotărârea din 15 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost menținută,

c o n s t a t ă:

La data de 25 noiembrie 2015 Vasili Novacov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” societate pe acțiuni și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin ordinul nr. 1195 din 24 septembrie 2012, acesta a fost concediat din funcția de conducător auto și mecanisme speciale din cadrul ÎCS „RED Union Fenosa” SA. În urma concedierii, ÎCS „RED Union Fenosa” SA i-a reținut impozitul pentru asigurarea medicală pentru a 2-a și a 3-a lună după desfacerea contractului individual de muncă din indemnizația de concediere, în sumă de 517,96 de lei. A indicat că cererea reclamantului din 08 octombrie 2015 privind restituirea sumei reținute a fost respinsă de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA prin scrisoarea nr. 0605/6498 din 26 octombrie 2015. A susținut că ÎCS „RED Union

Fenosa” SA urmează să-i mai achite suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, penalitatea în mărime de 0,1% din suma de 517,96 de lei, în conformitate cu prevederile art. 330 alin.(2) Codul muncii, pentru perioada noiembrie 2012-noiembrie 2015, adică în cuantum de 561,60 de lei.

A solicitat Vasili Novacov încasarea de la ÎCS „RED Union Fenosa” SA, Compania Națională de Asigurări în Medicină a sumei de 517,96 de lei cu titlu de cotizații medicale reținute de către angajator, a sumei de 561,60 de lei cu titlu de penalitate pentru fiecare zi de întârziere și repararea prejudiciului moral în mărime de 7000 de lei.

Prin hotărârea din 15 noiembrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău acțiunea depusă de Vasili Novacov a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, au fost încasate de la Vasili Novacov în beneficiul ÎCS „RED Union Fenosa” SA cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

La data de 12 decembrie 2016, Vasili Novacov a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 noiembrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Vasili Novacov, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea încasării de la Vasili Novacov a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La data de 19 mai 2018, Vasili Novacov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe motiv că a fost aplicată eronat legea materială și procedurală, precum și au fost apreciate eronat probele prezentate de părți.

A menționat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și anume art. 25 din Legea contenciosului administrativ, art. 1404 din Codul civil și art. 6 alin. (3) din Legea privind actele legislative.

La data de 05 iulie 2018, ÎCS „RED Union Fenosa” SA a depus referință la recursul declarat de Vasili Novacov solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

La data de 29 iunie 2018, Compania Națională de Asigurări în Medicină a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanțe de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la data de 08 februarie 2018, însă la actele cauzei lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurent.

În circumstanțele date, recursul declarat de Vasili Novacov la 19 mai 2018 este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 iulie 2018 completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Actele cauzei denotă că Vasili Novacov înaintând acțiunea în judecată împotriva ÎCS „RED Union Fenosa” SA și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a solicitat încasarea de la ultimii a sumei de 517,96 de lei cu titlu de cotizații medicale reținute de către angajator, a sumei de 561,60 de lei cu titlu de penalitate pentru fiecare zi de întârziere și repararea prejudiciului moral în mărime de 7000 de lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii depusă de Vasili Novacov, pe care a respins-o ca fiind neîntemeiată. Totodată, prima instanță a admis parțial cererea ÎCS „RED Union Fenosa” SA cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, încasând de la Vasili Novacov în beneficiul ÎCS „RED Union Fenosa” SA cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Judecând apelul declarat de către Vasili Novacov, instanța de apel l-a considerat întemeiat și admitându-l, a casat hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 15 noiembrie 2015 în partea admiterii parțiale a cererii cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în rest hotărârea contestată a menținut-o.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs reține că decizia instanței de apel din 08 februarie 2018, a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, respectiv urmează a fi menținută.

În conformitate cu art.117 alin.(1) Codul de procedură civilă, probele în pricini civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În conformitate cu art.118 alin.(1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art.121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar în conformitate cu prevederile art.130 alin.(1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Pe parcursul judecării cauzei s-a stabilit cu certitudine că prin ordinul nr.1195 din 24 septembrie 2012, a fost desfăcut contractul individual de muncă încheiat între ÎCS „RED Union Fenosa” SA și Vasili Novacov, în temeiul art.86 alin (1) lit. c) Codul muncii, privind reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate, din data de 24 septembrie 2012 (f.d.14).

Conform certificatului nr.159 din 23 martie 2016, eliberat de ÎCS „RED Union Fenosa” SA se confirmă că din salariile medii menținute pentru a doua și a treia lună lui Vasili Novacov, angajat al ÎCS „RED Union Fenosa” SA în perioada 08 septembrie 2004 – 24 septembrie 2012, în conformitate cu prevederile Codului muncii au fost calculate și achitate prime de asigurări sociale obligatorii de asistență medicală, fapt reflectat în raportul MED08 trimestrul IV, anul 2012, pentru luna noiembrie și decembrie 2012 au fost calculate și achitate de patron a câte 517,96 de lei lunar prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (f.d.28).

Tot din actele cauzei, și anume din foile de calcul a reținerilor salariale ale ÎCS „RED Union Fenosa” SA, s-a stabilit că pentru luna noiembrie 2012 lui Vasili Novacov i-a fost reținut din salariu prime de asigurări medicale în sumă de 258,98 de lei, iar pentru luna decembrie 258,98 de lei (f.d.29-30).

Prin recipisa din 22 martie 2016, se confirmă că ÎCS „RED Union Fenosa” SA a prezentat declarația MED08 pentru perioada fiscală T/4/2012 la data de 22 ianuarie 2013 (f.d.31). Iar, conform scrisorii CNAMAT Centru nr.02-01/13-1479 din 10 decembrie 2015, polița de asigurarea obligatorie de asistență medicală a lui Novacov Vasili, reieșind din informația selectată din Sistemul informațional automatizat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală” a CNAM a fost dezactivată din data de 24 septembrie 2012 în baza listei nominale a persoanelor angajate asigurate prezentate de ÎCS „RED Union Fenosa” SA (f.d.32).

La acest capitol, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost elucidate pe deplin de către instanța de apel.

Conform art.186 alin. (1) lit. b), c) Codul muncii, în redacția din 02.06.2006, pînă la modificările operate prin Legea pentru modificarea art.186 Codul muncii nr.264 din 01.11.2013, în vigoare din 01.01.2014, salariaților concediați în legătură cu lichidarea unității sau cu încetarea activității angajatorului persoană fizică li se garantează: pentru a doua lună, menținerea salariului mediu lunar, dacă persoana concediată nu a fost plasată în câmpul muncii; pentru a treia lună, menținerea salariului mediu lunar dacă, după concediere, salariatul s-a înregistrat în decurs de 14 zile calendaristice la agenția teritorială de ocupare a forței de muncă în calitate de șomer și nu a fost plasat în câmpul muncii, fapt confirmat prin certificatul respectiv.

La caz, este cert stabilit faptul că recurentului i-a fost achitat salariul pentru a doua și a treia lună după concediere, în temeiul art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii, care include toate drepturile salariale ale acestuia și respectiv din care, conform legislației, se calculează inclusiv contribuțiile de asigurări obligatorii.

Conform art.9 alin.(2) lit.h) Codul muncii, salariatul este obligat să achite contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în modul stabilit.

Conform art.5 alin.(1) lit.d) și e) al Legii nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală se organizează și funcționează având la bază următoarele principii: principiul obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, iar drepturile de asigurări medicale se exercită corelativ cu îndeplinirea obligațiilor; principiul contributivității, potrivit căruia fondurile de asigurări medicale se constituie pe baza primelor de asigurare achitate de către plătitorii stabiliți de legislație.

Conform prevederilor art.17 alin.(1) - (5) al Legii nr.1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuție procentuală la salariu și la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislației. Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală se stabilesc ca contribuții financiare în mărimi suficiente pentru îndeplinirea Programului unic și desfășurarea activității asigurătorului. Mărimile primelor de asigurare în formă de sumă fixă și în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense se stabilesc anual în legea fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Mărimea primei de asigurare în formă de sumă fixă se calculează prin aplicarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariul mediu anual, prognozat pentru anul respectiv în baza indicatorilor macroeconomici. Achitarea primelor pentru asigurarea obligatorie de asistență medicală a populației angajate se face din contul contribuțiilor angajatorului și angajatului.

Art.4 alin.(1) al Legii nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenii de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, prevede categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense se stabilesc în anexa nr.1, iar art.6 al aceluiași act normativ, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.1 se calculează în funcție de contribuția procentuală la salariu și la alte recompense, pînă la deducerea (reținerea) - impozitelor și altor plăți obligatorii stabilite de legislație.

Din analiza prevederilor legale enunțate, Colegiul reține că instanța de apel temeinic și legal a stabilit că achitarea primelor de asigurare medicală sunt obligatorii conform legii pentru categoriile de contribuabili expres prevăzute de lege, în care se include și apelantul Vasili Novacov.

Prin urmare, ÎCS „RED Union Fenosa” SA, în mod legal, a calculat, reținut și achitat din contul salariilor achitate angajaților săi primele de asigurare obligatorie pentru de asistență medicală.

La fel, instanța de recurs reține că deși la anexa nr.3 a Legii nr.1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul și termenii de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în vigoare la acel moment, legiuitorul a prevăzut categoriile de plăți din care nu se calculează primele de asigurare obligatorie, prin care la pct.9 este reglementat că nu se calculează primele de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilite în formă de contribuție procentuală din următoarele drepturi și venituri: indemnizațiile plătite în caz de concediere, în conformitate cu legislația.

Or, legal instanța de apel a stabilit că aceste prevederi nu sunt aplicabile cazului din speță, deoarece sumele discutate în litigiu au fost reținute din salariul mediu lunar, achitat de angajator pentru luna a doua și a treia după concediere și nu din indemnizația de concediere.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră drept justă concluzia instanței de apel prin care intimatul ÎCS „RED Union Fenosa” SA a reținut primele de asigurare obligatorie de asistență medicală din sumele ce i-au fost achitate recurentului Vasili Novacov în lunile noiembrie-decembrie 2012, în legătură cu concedierea ultimului. Într-adevăr sumele achitate ca salariu mediu în temeiul art. 186 Codul muncii au fost redenumite „indemnizații” și, respectiv, au căzut sub incidența pct. 9 al Anexei 3 a Legii cu privire la mărimea, modul și termenii de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr.1593 din 26 decembrie 2002 abia la data de 01 ianuarie 2014, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.264 din 01.11.2013.

Instanța de recurs mai menționează că este legală și întemeiată concluzia instanței de apel de respingere a pretențiilor cu privire la încasarea penalităților de întârziere și a prejudiciului moral, așa cu, acestea reprezintă pretenții subsecvente pretenției privind încasarea sumelor reținute cu titlu de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Este corectă și soluția instanței de apel cu referire la cerința pîrîtului/intimat privind încasarea din contul reclamantului/recurent a cheltuielilor de asistență juridică reieșind din următoarele.

În cadrul examinării cauzei s-a constatat că de către ÎCS „RED Union Fenosa” SA a fost confirmată calitatea și volumul asistenței juridice beneficiate în cadrul prezentului litigiu în fond, prin calitatea și volumul actelor/acțiunilor efectuate pe parcursul examinării litigiului cu Vasili Novacov și anume: tabelul de activități pentru perioada 01.01.2016-31.03.2016 legate de prestarea serviciilor juridice către ÎCS „RED Union Fenosa” SA în baza contractului din 20 ianuarie 2015 de către avocatul Eduard Digore, potrivit căruia plata pentru serviciile avocatului respectiv în cadrul cauzei civile intentate la acțiunea lui Vasili Novacov a constituit suma de 8 995,50 de lei, precum și copia facturii fiscale WH 0655891 din 20.05.2016 (f.d.55,56-57).

În conformitate cu art. 82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și cheltuielile de judecare a pricinii, iar în conformitate cu art.90 lit.i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În conformitate cu art. 94 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se încasează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului -proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art.348 Codul muncii, jurisdicția muncii are drept obiect soluționarea litigiilor individuale de muncă și conflictelor colective de muncă privind purtarea negocierilor colective, încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea actelor colective și individuale de muncă, a convențiilor colective prevăzute de prezentul cod, precum și soluționarea conflictelor colective privind interesele economice, sociale, profesionale și culturale ale salariaților, apărute la diferite niveluri între partenerii sociali.

Însă, art.353 Codul muncii stipulează că, salariații sau reprezentanții acestora care se adresează în instanțele de judecată cu cereri de soluționare a litigiilor și conflictelor ce decurg din raporturile prevăzute la art. 348 (inclusiv pentru a ataca hotărârile și deciziile judecătorești privind litigiile și conflictele vizate) sunt scutiți de plata cheltuielilor judiciare (a taxei de stat și a cheltuielilor legate de judecarea pricinii).

Astfel, la caz, obiect al examinării constituie pretențiile lui Vasili Novacov înaintate către angajator și Compania Națională de Asigurări în Medicină cu privire la încasarea sumei reținute din salariul lunar ilegal de către angajator.

Prin urmare, litigiul face parte din jurisdicția muncii și drept urmare, acestuia îi sunt aplicabile prevederile specifice ale soluționării litigiilor de muncă. Totodată, din analiza prevederilor legale enunțate supra, este de reținut faptul că chiar și în situația în care pretențiile salariatului/reclamant au fost respinse, taxa de stat și cheltuielile legate de judecarea pricinii, suportate de instanță, la buget nu se vor încasa, deoarece acesta este scutit de plată, în virtutea legii.

În circumstanțele date, Colegiul consideră că instanța de apel just a casat hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a cererii privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei, de care a beneficiat angajatorul/pârât în cadrul examinării prezentei cauze în cadrul instanței de fond din contul salariatului/reclamant în beneficiul angajatorului/pârât și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre de respingere a cerinței date.

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea pricinii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii în fond și că a aplicat greșit normele de drept material, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Analizând întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel întemeiată și legală.

În același timp, instanța de recurs notează că, deși în partea descriptivă a deciziei sale, instanța de apel a menționat că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, aceasta în sine nu constituie decât o omisiune a instanței de apel, care nu influențează soluția adoptată, având în vedere că în partea motivată și dispozitivul deciziei instanței de apel este argumentată și rezultă cert soluția

de admitere a apelului, casare a hotărârii primei instanțe în partea cererii cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică și adoptare în această parte a unei noi hotărâri de respingere a cererii date, în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vasili Novacov.

Se menține decizia 08 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Novacov împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „RED Union Fenosa” societate pe acțiuni și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină cu privire la încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh

Iurie Bejenaru